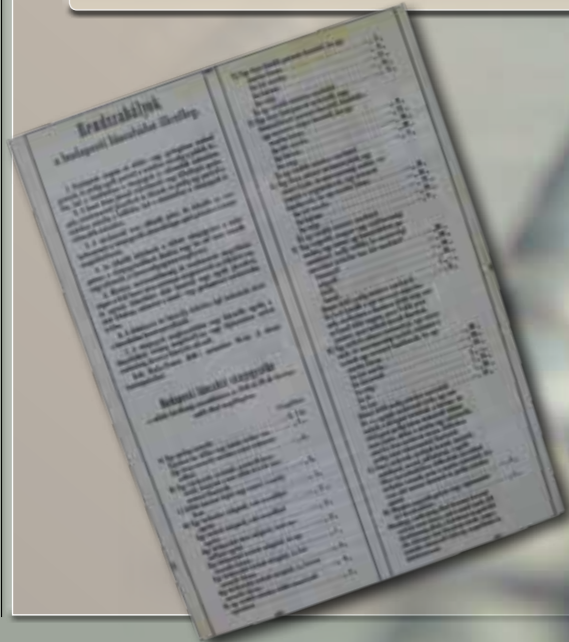

„A LÁNCHÍD LÁNCKAMRÁJÁBAN VOLT A PRÓBATERMÜNK
ÉS A PINGPONGASZTALUNK”

Az igazi hídember

Fazekas János édesapjától örökölte a Lánchidat. Nincsen ebben semmi különös. A Fazekas családban a hidak apáról-fiúra „vándorolnak”. Ez ugyanis egy valódi hídmaster-dinasztia. Az MMM Magazin utánajárt annak, mit is jelent hídmasternek lenni.

FOTÓK: GERI ADÁM

– Az első kérdés, ami ebben pillanatban eszembe jutott, hogy tud úszni?

– Bár hídmasteri minőségemben még nem volt rá szükség, természetesen tudok. Igazi „vizes” család a miénk, dédnagyapám például dunai hajós volt, így a nagypapám szó szerint vízre született. A születési anyakönyvi kivonatában nem egy cím, vagy egy város van, hanem egy folyami kilométerkő. A háborúban aztán ő ponton hidász volt, majd segédkezett a Margit híd háború utáni felújításában, végül ő lett ott a hídmaster. Neki négy fia született, akiből kettő – édesapám és nagybátyám – továbbvitte a szakmát, ami végül rám szállt.

– Gyerekkorában sok érdekesség adódott abból, hogy szüleivel itt lakott az irodával szemben, az alagút elején található szolgálati lakásban? Az osztálytársai nagyot néztek, amikor idehívták őket gyerekzsúrra?

– A kisebbik húgommal megtörtént, hogy az udvarlója egy randevún azt mondta, elviszi egy egészen különleges helyre, erre elvitte ide az alagút fölé, aztán jól meglepődött, amikor húgom mondta neki, hogy ő ide jár haza. De persze nekem is rengeteg élményem van, sokat bujóskaztunk, „barlangásztunk” az alagúthoz tartozó vájatokban, mindig büszkén vezettem körbe a barátaimat és mutattam meg nekik a rejtkehelyeket. De sokat fociztunk a közeli játszótéren is, sőt, olykor szinte a körforgalomban, annyira kevés volt még akkoriban az autók.

– És az idővel megnövekedett forgalom, illetve például az azzal járó zaj sem zavar-ta? Nem adódtak nehézségek a lakás különle-ges jellegéből?

– Akadtak nehézségek – a Várhegy például árnyé-kolta a TV-tornyot, ezért apámnak a lakáshoz tartozó oldalsó kertbe lebökött hatalmas rúdra kellett szerelnie az anten-nát, és néha így is szemcsés volt a kép. De mindenért kár-pótolt az a csodálatos látvány, amihez foghatóan rajtunk kívül talán csak a Gresham vendégeinek lehet részük. Ráadá-sul olyan dolgok is voltak, ami más lakásban lakó gyerekek nem adatott meg. A Lánchíd láncai a szárazföldben, a Duná-val egy szinten végződnek, az úgynevezett lánckamrában. A lánckamra mellett van egy nagy helyiség, oda édesapám egy pingpongasztalt állított föl, rengeteget játszott velem és két húgommal – utóbbinak meg is lett az eredménye, hiszen Marcsi és Györgyi egyaránt Európa-bajnokok lettek. De tar-tottunk itt mi is és más zenekarok is – például a Bizottság – próbákat, ez volt a mi titkos próbatermünk. Részben éppen a rengeteg emlék miatt költöztem el innen. A mobiltelefon világában ma már nem annyira lényeges, hogy a hídmaster mindig közvetlenül a híd közelében legyen.

– Tudomásom szerint nem csak rockzenész volt, de rajzfilm-rajzoló is. Eredetileg esze ágában sem volt hídmasterkedni?

– Valóban, fiatal koromban rockzenész akartam lenni, szóló- és basszusgitáron játszottam két együttesben is, akik-kei még külföldre is jártunk, de a megélhetéshez elég szűkös volt a bevételünk, sokszor éppen csak a koncert utáni büfé-re volt elegendő. Ezért aztán apám elintézte, hogy a Szabad-ság hídra kerüljek. A 80-as években egy ideig három hídon is Fazekas volt a hídmaster: nagybátyám a Margit hídon, apám a Lánchídon, én a Szabadság hídon. Ott viszont egy másik régi szenvedélyemnek, a rajzolásnak kezd-tem újra hódolni. Először csak bedolgoztam a Pannónia Filmstúdió rajzfilmrészlegének, de aztán, amikor animátor lettem, és saját stá-

A Széchenyi
lánchíd nevet a budai
hídfő külső oldalán tüntették
fel, a hídfők belső oldalain,
az oroszlánszobrok alatt álló
feliratok a híd alkotóinak
állítanak emléket.

bot kaptam, a Filmstúdióban mondták, válasszak, mert nekik egész emberre van szükségük. Így 1995-ben felhagytam a hídmesterséggel, helyette Dargay Attilával és Nepp Józseffel dolgozhattam együtt. Aztán a filmgyár tönkrement, én pedig kis kitérő után átvettem apám helyét a Lánchídnál, de még így is bedolgoztam pár éve a Macskafogó második részébe.

– Ezek szerint teljesen mindegy, hogy Lánchíd vagy Szabadság híd, a hídmester mindegyikhez ért? Egyáltalán mi kell ahhoz, hogy valaki hídmester legyen?

– A hídmester tulajdonképpen olyan, mint a házmester, csak nem szabad, hogy tériszonya meg klausztrófiája-

ja legyen. A kisebb problémákat – egy ajtón vagy fedélen elromló zárat, egy grafitit – itt is a hídmester orvosolja, míg a nagyobbhoz hívja a szakértőket, esetünkben a mögöttünk álló mérnökgárdát. Azt szoktam mondani, a hídmester a kamera, küldi a képet a mérnököknek, ők pedig ez alapján intézkednek. Egyébként természetesen mindegyik híd teljesen más. A Szabadság hídnál és a Lánchídnál maradvá: előbbi egy mérleghíd, a rakpartokon hatalmas ellensúly-szekerényekkel, a Lánchíd pedig, mint neve is mutatja, lánchíd, a partokon a lánckamrával. De ezen túl is mindegyiknek megvannak a maga pontjai, amiket betéve kell ismerni, ahol probléma merülhet fel. De hát én ebben nőttem fel, gyerekkoromtól ismertem a mérnököket, a Lánchídra mindig elkísértem apámat, a nagybátyámnál is rengetegszer jártunk, és sokszor ellátogattunk a Szabadság hídra is – ahol egyébként akkoriban egy szakács volt a hídmester. Amikor pedig hídmester lettem, mindegyik hidat több napig látogattam, tanulmányoztam, ugyanúgy, ahogy a többi hídmester is teszi ezt.

– Akkor, ha úgy adódik, egymást szokták helyettesíteni is?
– Persze, szabadságok alkalmával általában a „szomszédok” helyettesítik egymást, de van állandó ügyelet is. Minden hétre ki van jelölve egyikünk, akinél ilyenkor ott van az összes többi hídhoz tartozó kulcs is, és ha munkaidőn kívül bárhol

A hidat William Tierney Clark tervezte, ám ő maga alig párszor járt Magyarországon a munkálatok alatt, az építkezés teljes levezénylésével Adam Clarkot bízta meg (aki csak névrokona). Az alagutat Adam Clark tervezte. Voltak olyan elképzelések is, hogy üzletsort létesítenek benne, illetve reprezentációs céloknak megfelelően (például bárók helyszínéül) alakítják ki. A fúrásakor azonban rengeteg rétegvizet találtak, amelynek elvezetése elvitte az erre szánt pénzt.

történik valami, akkor az ügyeletesnek kell intézkednie, vagy szükség esetén kimennie a helyszínre.

– És hogyan kell elképzelni a hídmestert munkaidőben?

– A munkaidőm nagy részét itt töltöm az irodában, figyelem a műszereket, amik a különböző eszközök – szivattyú, alagútszellőztető – állapotáról, illetve az esetleges üzemszavarokról adnak tájékoztatást. Ezen kívül a munkaköri előírásnak megfelelően naponta kétszer – általában a műszak elején és végén – átmegyek a híd mindkét járdáján. Megnézem, a fedlapok rendben vannak-e, nem keletkezett-e kátyú az aszfalton, nem áll-e ki valahol egy fémdarab, ami az autókban kárt okozhat. Egy ilyen séta alapesetben 15–20 percet vesz igénybe, de bizonyos időközönként – például hétféle előtt – mindent alaposabban szemügyre veszek, és lemegyek a lánckamrába is. Így már egy óra a bejárás. Általában félévente fel kell menni a pillérbe, és ott is ellenőrzéseket kell végezni. Ez 8 emeletnyi magasságban van, ezért oda nem szoktam télen és egyedül menni. Ilyenkor az autósok mindig intgetnek, hogy nem szabad felmászni, vagy éppen viccelődnek, hogy ugorjak. Aztán vannak a rendkívüli esetek: közmű vezet át a hídon, így a közművesek szoktak jönni, őket kell ellenőriznem, van-e engedélyük, aztán leengedem őket, hogy tudjanak dolgozni, vagy ugyanígy a rendőröket, ha eltűnt személyt keresnek, néha forgatócsoportok is jönnek.

– Amikor eljön az említett szabadság, ki tud azért kapcsolni, vagy ha valahol hidat lát, egyből előjön Önből a hídmester? Mit jelent egyáltalán Önöknél a szakmai ártalom?

– Nagyon sokat foglalkozom munkaidőn kívül is a Lánchíddal: életem során több ezerszer lerajzoltam már, folyamatosan jegyzem le a feltörő régi emlékeket, rengeteget kutatom a történetét, képeket, korabeli anyagokat gyűjtök róla. Nemrég akadtam rá valahol például egy, a megnyitás idejéből, 1849 novemberéből származó újságra, amiben a hirdetés rovatban leközölték a Lánchíd érvényes átkelési tarifáit. De van századfordulós hídpénzem is. Ez úgy működött, mint egy jegy, az ember az egyik végén megváltotta, a másik végén pedig leadta, így igazolva a fizetés tényét. És valóban, sehol nem tudok úgy átmenni egy hídon, hogy ne vegyem észre a repedéseket, a rozsdát, egyáltalán ne alkossak képet az adott híd állapotáról. De persze azért nem keresem fel a hídmestert, hogy megvitassam vele a teendőket.

– Melyik híd az, ahol viszont odamenne a hídmesterhez, elbeszélgetne vele, illetve megkérné, hogy vezesse körbe, mutassa meg az összes zugot?

Gróf Széchenyi István, a Lánchíd „szülőatyja” és támogatója maga sose kelt át a hídon, annak elkészültekor ugyanis már a végzetes döblingi elmegyógyintézetében volt háziőrizetben.

– Nem jártam még a Megyeri hídon és a Kőröshegyi völgyhídon sem. Ezek az autópálya-kezelőséghez tartoznak, megtekintésük némi szervezést igényel. A Rákóczi híd hídmesterének van egy hajója, és idén nyáron már felmerült, hogy a hét budapesti hídmester testületileg felmegy vele meglátogatni a meyeri kollégát, de egyelőre nem sikerült összehozni. Külföldön pedig a London melletti Marlow híd a nagy álom. Ez pár évvel a Lánchíd után épült, gyakorlatilag annak kistestvére. Bár William Tierney Clark nevéhez sok lánchíd fűződött szerte a világban, ma már csak ez a kettő áll.

– Ki öröklí Öntől a munkát?

– Én igazán a Lánchíd 2004-es átvételekor értettem meg, hogy mit jelent ez a mesterség számomra. Édesapám egyik utolsó kívánsága az volt, hogy én vegyem át és folytassam a munkáját. Nagy örömmel tettem, mert úgy tekintettem a Lánchídra, mint az örökségemre. Két gyermekem van, közülük a lányom akar hídmester lenni, akinek sokáig azt mondtam, hogy női hídmesterek pedig nincsenek. Aztán a Völgyhídnak ugyebár női hídmestere lett – igaz, kinevezésekor a kontinensen ő volt az első és egyetlen. De innentől kezdve már nem tartom kizártnak, hogy egyszer a lányom vigye tovább a családban a hagyományt.

Gerri Ádám